

Előfizetési árak:

Helyben:
Helyi ár 6 korona.
Videkre:
Helyi ár 12 korona.
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

DEBRECZENI FRISS UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik:
mindennap
hétfőn és ünnep után
való napon is.
Hirdetések díjszabása
szerint.
Egyes szám ára 1 kr.
(2 fillér.)

Szerkesztőség: Kossuth-utca 18. szám.

Telefon 189. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények ide küldendők.

Főszerkesztő:

S A S E D E.

Felolós szerkesztő:

HARSÁNYI SÁNDOR.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 18. szám.

Telefon 189. szám.

Előfizetések, hirdetések és reklámközlemények itt vétetnek fel.

A „Ligás” cikksorozat.

V.

Az V. közlemény után még három jelent meg a „Debreczen” című politikai pártlapban vezércikk gyanánt. Az a hang, amely e közleményekben végig vonult, az üvöltő derwis hangját juttatja eszembe. Nincs e sok szóra feleresztett közleményekben egyéb, mint hangzatos frázis, személyeskedés, ferdtetés, dícsérvetés, értetlen gyerkőzködés. Izre-porrá lehet annak törni minden állítását, mert csak annyi az igazság ezekben is, mint az előbbi közleményekben, azaz a különbséggel, hogy a három utolsó már egy kéznek a műve. A ki így ontja a szót, az a saját kiabálásától nem hallhatja meg az igazat. T. olvasóimra való tekintetből nem szándékom behatóban foglalkozni e vitézi cselekedettel, mely pártbívei füleinek telekiabálását ezéolván, bizonyára unalmassá tette már magát még azok előtt is. Közleményem befejezését megkönnyíti az, (ezzel — elismerem — nagy segítségemre jött az utolsó harezos) hogy 20 pont alatt sorolja fel a cikksorozatokat az érdemeket, melyek a debreczeni egyház presbyteriumának örök emléketét fentartják. Hadd segítsék én is a megörökítésben a következőképen: 1. szám alatt az mondatik, hogy a reformátusok szápopulata 10 ezer lélek, tehát a növekedés 25%. Mióta? Ha az 1700. évben, vagy valamelyik török-tatárjárás évtől kezd, még szebb eredményt mutathatott volna fel. Hát a róm. katolikusok szaporodása? Ezt el kellett hallgatni: mert ez már nem csak 25 százalékot tesz.

2. Az át és kitértek százaléka a cikksorozat szerint nyereséget mutat. Ha olyan jó perzentos számító; vegye be a számításba azt is, hogy a reverzálisos vegyes házassoknál szenvedett 101%-os veszteségünk mekkora numerussal fogja szaporítani a róm. katolikus hívek számát? Hát a baptisták miatt szenvedett veszteségünk hol maradt? Ne takarjunk el a dolog rozsdás oldalát, bár a másik se nagyon fényes.

3. Hogy a parochialis körökre való osztást a felsőbb hatóság állította volna meg: igaztalan beszéd. Hisz nem is akarják ezt önkö komolyan, harakirinek, önmagukon végrehajtandó hasmetszésnek nevezték ezt az első közlemény. Ez a beszéd csak üres ígéret, az adós hitegető szava, melylyel a hitelezőtől prolóngálást akar csikarni, de ha megnyeri, újra előkezdi a halogatást mint a rossz adós. Tény az, hogy mióta az egyházpolitikai törvények új helyzetet alkottak, önkök ugyan a kura pásztoralisnak csak egyetlen egy újabb ágazatát sem vették munkába. S ha mi a segítségükre kívántunk menni: önkök haraguszának, kiabálnak, mért háborgatjuk önköket édes szendergésökben?

4. A Kossuth-utcai templom stb. építésére alapítványok volt. Hogy az alapítvány intencióját mellőzték a mikor bele mentek az építésbe, holott a kegyes alapítók addig kívánták

az alap folytonos növelését, míg aból a templom minden kelléke kiállítható: mondom, ezt csak azért nem rövöm fel, mert a templomra nagy szükség volt, de kisebb költségekkel is elő lehetett volna azt állítani, a mikor elég lett volna reá a fundátio. A lelkész-lak építésével pedig nemszabad kérkedni. En nem 1889-ben jöttem Debreczenbe, mint a cikksorozat ismerem a „nagyérdemű presbyterium” érzületét, mely az ő jelöltjének elesése miatt a megválasztott új lelkész iránt egy igénytelen paróchia felépítésében nyilatkozott meg. Hallottam én annak idejében a legilletékesebb helyről a kifakadó panaszoikat. Persze tempora mutantur, et nos mutamur in illis. Mért ne? mikor így tagadhatatlanul kényelmesebb. A lelkészi fizetések emelése aztán meg épen régebb keletű, lehet legalább is husz éves. A felejthetetlen emlékeztető Révész Imre halálával megüresedett parochia betöltése után (onnan datálódik a pártpolitika átka egyházunkban) az ujonnan választott lelkész kezdeményezésére, ha jól tudom 1600 koronával emeltetett a lelkészi fizetés. S ez jól is van így, mert méltó a munkás (munkás?) a maga bérére. De mi érdeme van abban 50-60 presbyternek, hogy az 52,000 lélekből álló gyülekezet terhet nevelte? A teherből fejünkint csak krajezárók háruultak reá. A „szolgálati újrend megállapítását” val aktor dícsékedhetnének önkök ha valami örvendetes látszata már volna.

5. A csapókeri istenitisztelek dolgával pedig uraim, legalább ezzel az egygyel hallgassanak el! Az Istenért, hiszen ország-világ tudja, hogy épen a debreczeni lelkészek egy részének ellenére kezdte meg ott a kollegiumi theologus ifjuság az isteni tiszteletek tartását. Ejjh, hogy tiltakoztak pedig ellene! Olyanok önkök, mint a hisztériás beteg asszony, aki az orvosi tudományok tapasztalata szerint attól fél, hogy meggyógyítják s ezért a doktorra rettenetesen haragszik, fejéhez vágja az orvososság üveget is. Ha aztán gyógyulni kezd: örvonsnak képzeli magát. A nagy közönségre hivatkozom, hogy az ifjusággal egyetértve nem épen a Debreczeni Protestáns Lapban indített s Eröss Lajos és dr. Ferenczy Gyula akadémiai tanár urak által kezdeményezett akció eredménye e az, hogy a Csapókeri terek sok vajudas után az Isten ígétét hallgathatják? De mindegy, így is jobb mint sehogy.

6. A nagytemplom restaurálása (tón csak egyszeri meszelés volt, javítgatás és nem restaurálás) egyszerű kötelesség volt. Ezt megcselekszi nemcsak Debreczen, hanem a legszegényebb egyház is, még pedig nem okkal-móddal gyűjtött pénzből, alapítványok jövedelméből, hanem úgy, hogy az állami adónak 150-200 perzentja szerint rendkívüli építkezési egyházi adó vettek ki még a napszámos emberre is.

A debreczeniek az ilyen adót nem ismerik; nekik voltak „öseik” (a kik közül az egyik cikksorozat szerint még ma is él egy-kettő), a kik a fundációkat tették. Debreczennek még a rendes egyházi adó beszédé-

sére sincs szüksége. Telik az ösök fundációjából.

7. Az ispotály templomot, tornyot, lelkészlakot az egyház részére „át-szereztek”? Nem is tudtam, hogy nem az egyházé volt és hogy nem az egyház tartotta fenn. No, tán azért nem volt biztosítva a tüzkar ellen. Beh veszedelmes, ingoványos talajon mozognak önkök folytonosan s török le önnön maguk alatt a hidat. Ha aztán ezeknek az „át-szerzése” pénzbe került, miért hallgatja el a cikksorozat az áldozatok (?) nagyságát, melyeket a „presbyterium” az önkök véleménye szerint ujolag hozott?

8. Az árpádiéri templomépítés s az azzal kapcsolatos dolgok létesítése érdekében cikksorozat szerint már 3 évvel ezelőtt megindult az „előmunkálat”. Hát az „utómunkálat” mikor lesz kész? Az eddig végzeteket a tettek embere nem nevezi „derekas és fejtörő munkának. Szó, és szó, frázis és frázis. Vagy önköknek az eddigi semmit nemtevés is fejtörésbe került?

9. No, a „veteményes kert, az iskola,” minő „hatalmas fejlesztés” ment át: elmondtam feljebb. Az önkök fejlesztésével nem lehet dícsékedni,

10. „30 népiskola helyett 59!” hangzik a dícsékedés, a kérdéshangja. A 70-es években kaptak 40 iskolára alapot, abból tartanak fen 59-et, lesz még 10 új!! Szép, szép. De lásák, miórt nem használják fel a kedvező alkalmat, ha az önköként kínálkozik? Az iskolák létszámának konstatalását vigyük vissza a 18-ik századra. Így még több perzent lesz a szaporodás és még magasabb piederstállján fognak önkök állani az öndicséítésnek. Értéktelen beszéd az ön beszéde tisztelt cikksorozat ur! Az a szomorú valóság, a mint az önkök volt iskolaszéki elnöke több alkalommal többek előtt nyilván kijelentette, hogy ha minden iskola-kötelelünk iskolába kényszerítünk, még egy annyi iskolára volna szükségünk. Ne ámitsuk hát magukat azzal a 100 perzentos iskola szaporodással, mikor való tényállás szerint épen 100 perzent lesz még akkor is a „hiány”, ha a kilátásba helyezett s kidüllesztett mellet hirdetett 10 újabb iskola meg lesz (a nemes város költségén.)

TÁVIRATOK.

Az angolok legújabb veresége.

London, márczius 10. (Saját tudósítónktól.) Methuen tábornok össze ütközött Delareyvel. Az ütközet kimenetele az angolokra nézve nagyon súlyos természetű volt. Az angolok óriási veszteséget szenvedtek. Methuent súlyosan megsebesítették. Az angolok részéről elesett 77, megsebesült 201, elfogtak 41 katonát. Kitchenernek az angolok vereségéről szóló táviratát Brodrik miniszter a kamarában felolvasta.

Egy család tragédiája.

Budapest, márczius 10. (Saját tudósítónktól.) Ma délben Budán óriási szerencsétlenség történt. A Margit-körut 18. számú házban Varga Istvánné mészárosné épen ebédet adott Hübner Fülöp kocsisnak, a mikor a kőkecskás padló óriási robajjal hirtelen beszakadt. Mindketten egy hat méter mélységű pinczébe zuhantak s a leszakadt kőörmelékek eltemették őket. A szerencsétlenség híre futó tüzként terjedt el a fővárosba. A kivonult tűzoltóságnak sikerült Hübner kimentenie, a ki csak kisebb sérüléseket szenvedett. Vargánét a kötőmeg egészen eltemette, úgy, hogy nem jutott hozzá levegő. Hosszas, fáradságos munka után végre ráakadtak, de már akkorra a 38 éves erőteljes asszony, meghalt. Férje és egyetlen iskolás leánya gyászolják. A nyomban megindított vizsgálat megállapította hogy a bedőlő padló régen rozoga állapotban volt.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, márczius 10.

A belügyet folytatták. Széll Kálmán miniszterelnök ma háborítatlanul adhatta meg a választ. Pichlernek a főváros adminisztrációja ügyében.

Érdekes csupán a színházügyek keltettek és Simonyi Semadom fel-szólalása alkalmat adott a miniszterelnöknek arra, hogy Bedthy Lászlót, a Nemzeti Színház igazgatóját neccak megvédje, hanem a legnagyobb elismerés hangján emlékezzék meg róla, a mit meggyőződésünk szerint is megérdemel. A nemzet alatta újból virágzásnak indult. Ezt nem lehet letagadni.

A honatyák egyébként még nem mindannyian heverték ki a szombati pikniket. Az ifjabbak csak későn jöttek be és Borbély György meg Baross János a legfiatalabb képviselők elpanaszolták, hogy még vasárnap éjjel is táncolniok kellett. A mily gyors tempóban haladt ma a tárgyalás, valószínű, hogy a belügyet ma be is fejezik és holnap már a földmivelségi költségvetéshez fognak.

Részletes tudósításunk a következő:

Elnök: Dániel Gábor.
A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor Darányi Ignác, Horánszky Nándor, Széchenyi Gyula gróf.
Az einöki irományok előterjesztése után Nessay Pál felszólal azon „sajnálatra méltó állapot” ellen, mely mind állandóbb lesz, hogy a miniszterek nem válaszolnak idején az interpellációkra. Az ő interpellációjára sem felelt még a kultuszminiszter, valószínűleg nehézznek tartja a

Halmágyi Sámuel

női felöltő áruházába
megérkeztek a legújabb tavaszi felöltők.

Dus választék! Rendkívüli olcsó árak mellett!

választ és akkor vonja le a konzekvenciákat kéri az elnököt figyelmeztesse a minisztereket:

Szóll Kálmán kijelenti, hogy az interpelláció sürgős nem volt, ezért nem felelt addig rá a közoktatásügyi-miniszter. Azonban a lehető legrövidebb idő alatt felelni fog.

Következett a belügyi költségvetés folytatódó tárgyalása.

A főváros ügye.

Szóll Kálmán miniszterelnök konstatálja, hogy a főváros költségvetése alkalmával, mindig felmerülnek a régi vádak a főváros ellen. Ő mint mindig, de különösen most figyelmeztette a fővárost gazdasági realitásának megóvására. Ismeretes a leirat, melyben félre nem érthető módon kellő határozottsággal kijelentette, hogy a főváros gazdálkodását elítéli.

Kijelenti, hogy modern közigazgatást akar adni a fővárosnak, mert ennek hiányában látja a közigazgatás bajának kuforrását, ez az oka, hogy deficit uralkodik a fővárosban és ezért nem tud a főváros reális költségvetést felmutatni.

Heltay Ferencz a főváros bajának okát abban találja, hogy a főváros iránt a királyi család még eddig valami nagy szeretettel nem mutat, nem épített és nem járul hozzá a főváros fejlődéséhez.

A pénzügyi adminisztráció a fővárost kiszippolyozza, úgy, hogy gyakran a belügyminiszternek kellett közbelépnie a főváros érdekében. Elismeri, hogy a belügyminiszter a főváros ügyeit szíven viseli, de kollegái nem. A főváros gazdasági helyzete jelenleg rossz, de ennek nem az az oka, amit Pichler hoz fel, hogy panama az uralkodó és azért ő ezt határozottan visszautasítja. Elismeri, hogy klikkek uralkodnak, de ezek a legnagyobb buzgósággal szolgálják a főváros érdekeit. (Ellenmondása szélbalon. Éljen a klikkuralom.)

Rátkay László örömmel látja, hogy a kormánypart részéről is elismerik, hogy a királyi család nem viseltetik szeretettel a főváros iránt. De a nemzet szeretetére sem számíthat olyan főváros, mely a nemzeti érdekeket nem szolgál. Utat a Kossuth-szobor felállításának halasztására a nemzet nyelv felkarolására. Bemutatja a kabinet iroda egy végzését, mely a miniszterelnök szavait megczáfolja, azt bizonyítván, hogy a kabinetiroda nyelve német (Zaj a szélbalon.) Mit szól ehhez miniszter ur?

Elnök: Ez az ügy nem tartozik a költségvetés e tételéhez.

Nemzeti Színház.

Simonyi Semadam Sándor panasolja azt, hogy a Nemzeti Színház igazgatója 20,000 korona előleget nagy segílyt kapott.

Rákosi Viktor: Ez a dolog nem ide tartozik!

Simonyi Semadam Sándor: De igen is idetartozik. Nem tudom különben mért érdeklődik eziránt. Idetartozik azért, mert az állam privát köleszőnőket senkinek nem adhat. Meglehet, hogy a Nemzeti Színház igazgatóját súlyos kötelesség szegése miatt elmozdítják állásából, de mi lesz akkor a 20,000 koronával? Felhoz ezzel kapcsolatban a Szada Jakkó-féle esetet.

Szóll Kálmán. A Nemzeti Színház igazgatója nagyon kitűnően megfelelt hivatalának amennyiben a Nemzeti Színház financiáját rendbe hozta. Hogy ezt tehesse szüksége volt a 20 ezer korona állami kölcsönre, melyet azóta pontosan törleszt. A Szada Jakkóval kötött egyezséget illetőleg is az igazgató teljesen tisztázta magát és kiderült, hogy mint a Nemzeti Színház igazgatóját semmiféle mulasztás nem terheli. Kéri az ítélet elfogadását. (Helyeslés) A tételt a Ház elfogadta.

A titokzatos titkárválasztás.

Szabó Kálmán kereskedelmi- és iparkamara elnök nyilatkozata.

Debreczen, márczius 10.

Szóvá tettük lapunk vasárnapi számában a kereskedelmi- és iparkamara titkárválasztását, a mely az elnök ur intézkedése folytán a leg-sajátságosabb ezinben tünteti fel az egész ügyet és érthetetlen és rettenetes titkolózás, a mi a beérkezett pályázatok körül történik, de még érthetlenebb az a pokoliasan rövid terminus, a mit — ugyanesak az elnök ur intézkedése folytán — a *kandidálás* és a *választás* közé kitűztek. Erre nézve bátrak voltunk néhány kérdést intézni **Szabó Kálmán** elnök urhoz, aki ma az alábbi felvilágosítás félélt küldötte be lapunkhoz:

Köszönöm és örömmel veszem, hogy a kamarai titkári választás iránt a t. sajtó oly érdeklődéssel viseltetik: mert ez azt tanúsítja, hogy a közvélemény a kamarai intézményt, mint közigazdasági fontos tényezőt kellő méltatásban részesíti.

Igy fogta ezt fel a kamarai közgyűlés is és hogy a titkári állás a legmegfelelőbb erő által töltsék be, azt pályázat útján kívánta eszközölni, melynek kivételével a beérkező pályázatok elbírálásával s azok közül kijelölés végett az elnökség vezetése alatt maga kebeléből egy 13 tagú kandidáló-bizottságot nevezett ki, mely bizottság a beérkező pályázatok át tanulmányozván, azok közül a legmegfelelőbb pályázókat kiválasztván, a közgyűlésnek választás megejtése végett előterjeszse.

Jóllehet a kamarai titkárság némileg közügyi jelentőségű is, de a titkár megválasztása tisztán a kamara belső dolga. Epen azért, valamint azon körülménynél fogva, hogy a pályázóknak jórésze mostani állásukra való tekintetből határozott kívánságukat jelentették ki, hogy folyamodványaik csakis a belsőügy kezelésén vezetessék keresztül, lehetőleg a nyilvánosság kerülésével: az elnökség ily körülmények között anynyi discretióval tartozik, hogy ezen kívánalomnak eleget tegyen. S ezt annyival is inkább tehetette, mert hiszen a közgyűlés a pályázatok elbírálásával járó teendőket a kebeléből választott kandidáló bizottságra, illetőleg informatiók szerzése végett az elnökségre ruházta.

A mi még azon körülményt illeti, hogy a kandidáló-bizottság ülése után a választó közgyűlés a következő napra lett összehívva: ezt a kandidáló-bizottságba kinevezett vidéki tagokra való tekintettel kellett tenni.

Debreczen, 1902. márczius 10.

Szabó Kálmán,
kamarai elnök.

Konstatáljuk, hogy az elnök ur eme válasza egyáltalán nem terjeszkedik ki a mi kérdéseinkre s esőpet sem alkalmas arra, hogy megnyugtassa az illetékes köröket. Szerintünk a *nyílt pályázat útján* hirdetett állás betöltésénél semmi helye sem lehet a suba alatti kandidálásnak, a pályázók neveinek titokban tartásának. Nemesak a kamarai tanácsosokat hanem *hét vármegye kereskedőit, iparosait és gazdáit* érdeklé ez az ügy, miért ne birjon tehát a nagy nyilvánosság is tudomással arról, hogy az összes pályázók közül kiket *kandidál a bizottság?* Még kevésbé megnyugtató az elnök urnak ama felvilágosítása, hogy a kandidáló-bizottság *vidéki* tagjai miatt kellett a választást rögtön a *kandidálás utáni napra* tenni. Sokkal fontosabb eseménye ez a kamara beléletének, mintsem a vidéki tagok még egy utnak a költségeit ne áldozhatnák rá. Sőt biztos tudomásunk van róla

hogy a vidéki tagok a közgyűlés alkalmával határozottan *ilyen értelemben* szólaltak fel, igen helyesen kifejtve, hogy ők *nem sajnálnak sem költséget, sem fáradságot* és ha a *kamara érdeke* úgy kívánja, kész örömmel hajlandók többször is be fáradni. Miért kiméli tehát oly gyöngéden az elnökség a vidéki tagokat? Egy-két héttel később ismét bejöhettek a vidéki tagok a választásra, ha — mint általánosan szokásban van — legalább ennyi időt tűznének ki a kandidálástól, a választásig.

Nyilvánvaló tehát, hogy mindez *valakinek* az érdekében történik *igy* s ez méltán szülhet felháborodást kereskedői és iparos körökben. De jogos lehet e miatt a felháborodása a pályázók nagyrészének is, akik nem kívánnak inkognitó maradni és akiket az elnökség, a kandidálás alkalmával, csak úgy suba alatt mellőzni kíván, a nélkül, hogy a nagy nyilvánosság — mint fönnebb említettük — *először* tudomással birt volna arról, hogy *kik azok*, a kiket a kandidáló-bizottság mellőzött? Vajjon nem-e tehetésegebb, rátermettebb, érdemesebb egyének a mellőzöttek, a kandidáltaknál?

Ismételjük, az elnök ur fenti felvilágosítása nem alkalmas a kedélyek megnyugtására és félt, hogy ez a *titkos* intézkedése, és a kandidálás után való, rendszertelen kapcsolódás, hallatlan hamari választás, a kamara *jövöbenni működésére* lesz káros befolyással.

Ez az, a mi bennünket arra indít, hogy az illetékes köröket ismételtén óvatosabb, körültekintőbb eljárásra intjük, hogy oszlássák el még a látszatát is annak, hogy a titkárválasztásban magánérdeki motívumok *vegynének*, hogy nem a kiváló szakképzettség, az alapos tudás, az e téren már előzőleg szerzett érdemek, hanem a — *protekció* fog győzni.

UJDONSÁGOK

A debreczeni állami tisztviselők mozgalma.

Felhívás a kartársakhoz.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, márczius 10.

Az a mozgalom, melyet **Kazinczy Gábor** kir. táblai bíró indított a debreczeni állami tisztviselők szervezkedése czéljából, élénk visszhangra talált igen sok állami testület tisztviselői körében. Mint értesülünk a főreáliskola tanári karának minden tagja aláírta a tegnapi napon azt az ívet, melyet a debreczeni önálló szervezet megvalósítása és a tisztviselőknek tagokul való belépése czéljából boosított ki a fontosügyet előkészítő bizottság. Ezzel a helyi állami testületeknek egyik legtekintélyesebb és legnépesebb foruma lett a szövetkezés híve s valószínű, hogy ily előzmény után mihamar meg fog alakulni a *debreczeni állami tisztviselők szövetsége*, mely annak idején hathatósan fogja támogatni a központi szervezetet s egyuttal saját hatáskörében is védi és támogatja a tisztviselők érdekeit.

A debreczeni tisztviselők a következő felhívást intézték kartársaikhoz:

Mélyen át vagyunk hatva azon meggyőződéstől, hogy az állami tisztviselők csak úgy tudják érdekeiket megóvni, jogaikat kivívni,

erkölcsi és anyagi helyzetük javítását elérni, ha országosan s állandóan szervezkednek. Ilyen országos állandó szervezetnek a szükséges voltát már az 1901. évi szeptember hóban tartott nagy kongresszus is kimondotta, a létesítésével pedig megbizta, a budapesti végrehajtó bizottságot. Azonban a megvalósítás tőlünk függ, vidéki tisztviselőktől, mert az állandó szervezet országossá, erőssé, fel- és lefelé hatékonyná csak úgy válhatik, ha minden nagyobb városnak állami tisztviselői szövetségekké egyesülnek s mint ilyen vidéki alakulatok tagjaivá lesznek a központi szervezetnek. Egyesüljünk tehát mi is debreczeni állam: tisztviselők, szervezzük a debreczeni alakulatot, melybe lépjen be minden állami tisztviselő egy-egy korona tagsági díjjal, így egyesülve pedig csatlakozunk a budapesti központi szervezethez!

Alakuló gyűléseket f. évi márczius 25-én d. e. 11 órakor tartjuk a jogász és tisztviselői-kör helyiségében, melyre már most és ez uton is tisztelettel meghívjuk össze tisztviselő kartársainkat.

Debreczen 1902. márczius 6.

Kartási üdvözléssel:

Kazinczy Gábor, kir. táblai bíró.	Miskolczy Jenő, helyszínelési felügyelő.
Székely Ferencz, felmérési felügyelő.	Fazekas Sándor, főreálisk. igazgató.
Baróthy Béla, kir. törv. bíró.	Hatházy Ferencz, dohánygyári igazgató.
Ceath Zsigmond, postafőnök.	Harmath Gergely, főreálisk. tanár.

Dr. Kardos Albert,
főreálisk. tanár.

"A tüszöltő-testület huszonöt éves jubileuma. A „Debreczeni önkéntes tüszöltő-testület” immár negyedszázad óta teljesíti derek munkáját a polgárok vagyonának megmentése és igen gyakran a humanizmus érdekében is. Szeptember havában lesz huszonöt esztendeje, hogy megalakult ez a testület, a mely azóta az ország egyik legtekintélyesebb tüszöltő-testületté küzdötte föl magát, igen sokszor óriási nehézségeket leküzdve. Szeptemberben tehát jubileumot ül a testület, a melynek megtartására már most serényen folynak az előkészületek. A jubiláris ünnepség alkalomból 25 éves fennállásának történetét is megírta az egyesület. Az eddigi megállapodások szerint igen imponáns lesz ez ünnepség. Meghívják az ország minden nagyobb városának testvéregyleteit s Hajdúvármegye összes tüszöltő-testületeit. Mivel azonban magának a tüszöltő-testületnek nincs elég anyagi ereje, hogy multjához és Debreczen városához méltó fényvel ülje meg jubileumát és mert magának a városnak is ünnepe lesz ez a jubileum, a tüszöltő-testület megbizásából **Szikszay Gyula** főparancsnok és **Publig Ernő** h. főparancsnok e hó 6-án kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, melyben a jubileum rendezésére a város házipénztárából **3000 korona** segílyt kérnek. E kérvény felett a márcziusi közgyűlés fog határozni. Reméljük, hogy a közgyűlés méltányolni fogja a kérelmet és megszavazza a kért segílyt. Debreczennél kisebb és szegényebb vidéki városok is készséggel áldoznak ily czélra, mert mindenütt elismerik a tüszöltők működésének óriási becsét és jelentőségét. Különben ugy értesülünk, hogy a testület **Puky Gyula** főispán támogatását is kikéri ebben az ügyben s ezért a napokban tisztelegni fog a főispánnal.

* **A jéggyár kibővítése.** Az építési bizottság tegnap délután *Puky Gyula* főispán elnöklésével ülést tartott, melynek egyetlen tárgyát a vágóhidtelepen lévő jéggyár kibővítésének ügye képezte. A bizottság hosszasan vitatkozott ezen tárgy fölött s végül úgy határozott, hogy a mérnöki hivatal újabb tervet és költségvetés elkészítésére szólíttassék fel.

* **Kósa Barna temetése.** Tegnap délután helyezték nyugalomra *Kósa Barnát*, ki fiatalon elhunyt, szakadatlan munkában töltve el életét. Abban az időben született a boldogult, midőn a nevelés első feltételének tartották a *becsület* fejlesztését a gyermekben. *Kósa Barna* jogot végzett s már mint ifjú ember szép nevet vívott ki magának vezérezésklyeivel és egyéb irodalmi munkásságával. Erős függetlenségi volt, ki meggyőződését nem rendelte alá senkinek és semminek. Nem akart emelkedni elvei omladékán és épen azért nem is tudott tehetségének megfelelő nagyobb állásba jutni. Leike nemes volt és idealizmusa tiszteltreméltó s mint újságíró következetes maradt az általa vallott elvek mellett mindhalálig. Temetésén megjelentek a gyászoló családtagokon kívül a kir. járásbíró és több tagja; az ev. ref. egyház és presbyterium képviselőiben többen. Ott láttuk *Kovács József* ügyvédet, a függetlenségi-párt elnökét, *Kertész János* alelnököt, a *Vass* család tagjait. *Deák Ferencz*, dr. *Hrehuss* Viktor törvényszéki bírót, *Somogyi Pál* és dr. *Nagy Zsigmond* tanárokat, *Szücs Kálmán* és *Szücs Elek* pénztárosokat, a debreczeni zsurnalisztikai-kart élükön *Koncs Ákos* elnökkel stb. A díszes fehér érczkoporsót szebbnél szebb koszoruk borították. Egykori pályatársai, a zsurnaliszták. „*Debreczeni újságírók Kósa Barnának*“ feliratu koszorut helyeztek a ravatalra. A gyászszónál szép és megható gyászszó adott elő a főiskolai énekkar, majd megindult a menet a nagytemplom felé, hol misét mondtak a boldogult hült tetemei felett. Onnan kivitték a hatvan-utcai temetőbe, hogy sok fáradságot és munkát látott testét pihe-nőre tegyék.

* **Nyomorgó család.** A legnagyobb nyomorban és a legborzasztóbb kínban: az éhséggel küzdve, beteg, elhagyatva fekszik a *Csapó-utca* 86. szám alatt *Benkő Györgyné*. Két kis gyermeke van és a szegény kis-csikéknél alig van betevő falajjuk. A férj, az apa ezelőtt egy hónappal elment hazulról, a nyomor tanyájáról s azóta nyoma veszett. A szegény, szerencsétlen asszony csak tegnap jelentette be a rendőrségen a férje eltűnését. Az eltűnt férj, a ki foglalkozására nézve virsli árus, az eltűnés napján kávészinű kabátot, szürke pantallót, fűzős cipőt és fekete, magyar kalapot viselt. Az elhagyott, nyomorgó családot ajánljuk a jószívű, nemeslelkű közönség figyelmébe. Mert nincs nagyobb jószág és boldogabb tudat a világon, mint ott segíteni, a hol arra nagy, nagyon nagy szükség van.

* **Kávéház és cukrászda a Nagyerdőben.** A közönség rég óhajtott kívánságát teljesítette a városi tanács, a mikor mai ülésén elhatározta, hogy a Nagyerdőben a régi lövöldét, melyet eddig nyári lakul használtak, *Kávéházzá és cukrászdává* fogja alakítani. Az alakítási munkálatokat azonnal megkezdik s az idei nyáron már egy modernül berendezett és a legkényesebb igényeket is kielégítő kávéház és cukrászda fogja fogadni a kiránduló közönséget. A kávéház közelébe pavillont terveznek, a hol felváltva katonai és zsi-

gányzene fog naponta játszani. A jelenleg ott lévő Borsi-féle cukrászdát egészen elviszik. Kétségtelen, hogy a városi tanács mai életrevaló elhatározásával nagyszolgálatot tett Debreczen város közönségének egy rég óhajtott, méltányos kívánságnak tett eleget.

* **Nyeme.** Előkelő társadalmunk egyik körülrajongott, bájos tagjának eljegyzéséről adunk hírt. Néhai dr. *Király Ferencz*, volt orsz. képviselő és kamarai titkárnak leányát *Ilonkát* tegnap jegyezte el *Hegedűs László*, fővárosi festőművész. A jegyespárnak igaz szívből kíván mindenki örökké tartó boldogságot.

* **A Homokkert közgyűlése.** A Homokkert lakói szokásos évi közgyűlésüket folyó évi március hó 16-án, délután 2 órakor tartják meg. A közgyűlésnek, melyet *Harsányi Gusztáv*, kir. törvényszéki bíró, mint kertgazda hívott össze, tárgysorozata következő: 1. Évi számadás megvizsgálása. 2. A két (alsó és felső) járás egyesítésének módjai felől értekezés; községi szabályrendelet módosítása. 3. Előértekezlet a Homokkertben tartatni czélzott istentiszteletek felett. 4. Kertgazda- és csöszválasztás. 5. Esetleges indítványok. A közgyűlésnek különösen két pontja érdemel figyelmet. A két homokkertjárás egyesítésének s így a közigazgatási rendezettségnek is elodázhatatlan a szükségessége. Épen a mult héten volt alkalmunk megtörtént esetről kifolyólag utalni a Homokkert szomorú közrendészeti viszonyaira. Az onánál istentisztelet tartása szintén igen méltányolható kívánsága a kerti lakók részéről, mert igen fáradságos dolog állandóan a városba járni lelki szükségleteik kielégítése végett. A csapókertiek már részben abban, amit a homokkertiek most terveznek és kérelmezni fognak, illő tehát, hogy a Homokkertben, melynek lakossága talán előkelőbb is a Csapókertnél, szintén tartassanak vasárnapi külön istentiszteletek.

* **Gyanús fegyver.** *Orosz Mihály*, notárius csavargó egy dupla csövű fegyvert kínált megvételre az utcán járó-keleknél. Egy rendőrnél feltűnt a dolog s bekísérte a csavargót, a ki a rendőrség előtt bevallotta, hogy a fegyvert lopta. A rendőrség keresi a kározt, a tolvaj csavargót pedig hűvösre tette.

* **Aki a rendőrt is megtámadja.** *Félegyházi Gábor* a jóvérű, veredős debreczeni legények közül való. Tavaly nyáron minden ok nélkül belekötölözött *Pecze Sándor* három számú rendőrbé s a magával hozott ütőszerszámmal alaposan helyben hagyta a kötelességet hiven teljesítő rendőrt. E tette miatt vontak volna őt felelősségre tegnap a kir. törvényszék, de a tárgyalást nem lehetett megtartani, mivel a panaszos *Pecze Sándor* rendőr még a mult héten összeesett a rendőrszobában s azóta súlyos beteg fekszik lakásán. Ilymódon el kellett volna a tárgyalást, de azért a vakmerő *Félegyházi* csak elnyeri méltó büntetését, mert a hatóság elleni erőszak elkövetésén kívül alaposan vádolható azzal is, hogy a szegény kötelességet teljesített rendőr ma is az ő támadásának betege.

* **Az ország részvéte.** Csak most, a kiváló lelkipásztor temetése után látjuk, hogy milyen nagy férfiut vesztettünk el az elhunyt *Némethy Lajosban*. A temetés napján és tegnap is óriási mértben nyilvánult meg a részvét, melylyel az egész ország osztozik a lesújtott család bánatában. Az újabb érkezett részvéttá-

viratok közül megemlítjük a *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszterét, a mely így hangzik: „Méltóságod egyházi és hazafiúi érdemeiben gazdag édesatyjának elhunytá alkalmából fájdalommal részvétem nyilvánítását.“ *Gullner Gyula* államtitkár: „Édesatyád elhunytá alkalmával fogadd legbensőbb részvétem kifejezését. Enyhítse a csapás súlyát, hogy akik téged szeretünk és becsülünk, — pedig ilyenek sokan vagyunk mindnyájan osztozunk fájdalommal.“ *Tisza Kálmán*: „Fogadja és közölje a család többi tagjaival igaz részvétem kifejezését, általam is nagyon becsült édesapja elhunytá alkalmából.“ *Sürgönyöket* küldtek még báró *Fejérváry Imre* főispán, *Török Ferencz* kamarás, *Werner Samu* orsz. képviselő, igen sok közigazgatási bíró, orsz. képviselők, magasrangú katonatisztek és egyetemi tanárok, számszerint *negyvenen*. Levélben kondoleáltak báró *Fejérváry Géza* honvédelmi miniszteren kívül számosan a város és ország legelőkelőbb férfiai közül.

* **Egy nagykereskedő halála.** *Goldstein Márkus*, a *Goldstein és Gelberger* nagykereskedő-cég beltagja, tegnap a főváros egyik sanatoriumában meghalt. Alig két hete még az utcán láttuk a megboldogult kereskedőt, akinek hirtelen jött betegségét a négy első napon orvosai nem tudták megállapítani. Családja ekkor felvite őt Budapestre, a *Herzl-féle szanatóriumba*, hol azonban hirtelen tanárok gyógykezelése dacára tegnap elhunyt. Halála Debreczenben általános részvétet keltett.

* **Ki akar katonatiszt lenni?** A honvédelmi miniszter, a fumei haditengerészeti akadémiában, a katonatiszti árva fiúk és leányok nevelőintézetében, a két katonai akadémiában és a honvéd Ludovika akadémiában az 1902—903 tanévre betöltendő állami alapítványi helyek elnyerése czéljából a pályázati hirdetményeket a városi tanácshoz megküldötte. A városi tanács ezen hirdetményeket a helybeli középiskolák igazgatóságához tette át oly figyelemmel, hogy azt a növendékek között hirdessék ki. A városi tanács intézkedett az iránt is, hogy a pályázati hirdetmények a városházánál (katonai és illetőségi ügyosztály) megtekinthetők legyenek. A hadsereg nevelő és képző intézeteiben és a honvéd Ludovika akadémiában a pályázati határidő május 15-ik a fumei hadtengerészeti akadémiában pedig július hó 31-ik napja.

* **Közönségnyilvánítás.** A debreczeni ev. ref. egyház hívei, nagyérdemű presbyteriuma, nagytiszteletű lelkipásztorai, a tanári karok, tantestületek, a közelből és távolból egybesereglett lelkipásztorak és világiak, e nemes város elöljárósága, lakossága, általában az összes egyházi és polgári hatóságok, valamint egyesek, akik boldogult édes jó férjemet elhunytá alkalmából megható és vigasztaló részvétökkel fájdalomukat enyhíteni sziveskedtek, fogadják ezúton is — magam és családom őszintén érzett mély hálájának kifejezését. Debreczen, 1902. március 10-én, özv. *Némethy Lajosné*.

* **Betörés.** *Schmied János* foglalkozás nélküli lakatos az éjjel feltörte *Szigeti József* *Piac-utca* 58. szám alatti műhelyét s abból egy 6 lövetű revolvert, biezikli pipót és több apró tárgyat elemelt. A rendőrség eleszte a foglalkozás nélküli, rovott multu lakatos és kiballgatása után lecsukta.

x **A boldog házassághoz** sok egyéb feltétel mellett egy főkelelő szükségeltetik, az, hogy mindkét házastárs jó egészségnek örvendjen. Ha az apa és család-főntartó hosszadalmas betegség által akadályozva van családja főntartásáról gondoskodni, ha a gond felüti tanyáját a családi hajlékban, csakhamar vége van a teljes családi boldogságnak. Épen ezért kellene a házastársaknak leginkább gondoskodniok kölcsönös jó egészségükről. Milyen könnyen származik egy könnyű meghűlésből komoly

torok vagy tüdőbaj, csupán csak azért, mert eleinte könnyen vettek egy jelentéktelen gyöngékedést. Légsókatarrus, gégebaj, tüdőosuos-affectiók, vérdőhő-gés, asztma, mellszorulás, tüdőkatarrus, influenza, sőt köhögés és rekedtség is mindenkor a leggondosabb kezelést igénylik. És emellett mostanság oly könnyen segíthet az ember önmagán és pedig egy teával, melynek kitűnőségét a népek minden rétegében napról-napra mindjobban elismerik. A *Diana*, budapesti gyógyszerár által forgalomba hozott „*Pectorál*“-val való egyetlen kísérlet mindenkinek, aki az említett bajokban szenved, áldására lesz.

Aki valódi „*Pectorál*“-t akar, forduljon közvetlenül a *Diana* gyógyszerárhoz Budapest, *Károly-körút* 5., mely azt 2 koronás csomagokban küldi meg.

SZINHÁZ és ZENE.

— **(Ozilánybáró).** *Sötér Izabella* Salfiban folytatta vendégjátékát. Tegnap szerencsésebb estéje volt s határozott sikert ért el. Szép éneke és kifejezetteljes játéka díszeset érdemel. A többi szereplők egyenkint, mint összesen ügyesen oldották meg feladatukat.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Tíz forintból száz forint.** *Kovács Bálint* vámospécsi lakos sertéseket vett körülbelül két esztendője *Ármós József* bagaméri ismerősétől, de a vételárból 400 koronával adósa maradt *Ármós*nak, de aztán apránként fizetgette a hátralékos összeget. Egy ízben is eljött hozzá *Ármós* és törlesztés fejében kért tőle tíz forintot; *Kovács* átadta ezen összeget és mivel hitelezője nem hozta el a tartozásra fedezetül adott váltóját beirta a részletfizetést egy könyvecskébe, de a tíz forint után — *Ármós* vádjára szerint — *odaragasztott még egy nullát* vagyis a legkönnyebben csinált *tíz forintból százforintot*. *Zimmermann Gyula* és *Szücs Kálmán* irasszakértők is azon véleményükre adtak kifejezést, hogy a második nullát idegen kéz írta a tizes számjegy után. Érdekes, hogy *Kovács Bálint* már család miatt is volt büntetve, mert oly pénzeslevelet adott fel, melybe bankjegyek helyett papírszleteket helyezett. Ebben az ügyben tegnap tartotta meg a kir. törvényszék, *Oláh Miklós* bíró elnöklése alatt a tárgyalást. A sértett képviselője *Buday Gyula* ügyvéd volt, a vádat dr. *Udvarhelyi Dezső* alügyész terjesztette elő. A tanuvallomások és vádbeszéd meghallgatása után a törvényszék ítélehozatalra vonult vissza. Hat órakor mondtotta ki a kir. törvényszék ítéletét *Oláh Miklós* bíró és *Kovács Bálint*ot, mivel a vád igazolására a sértettnék és tanuinak vallomása elégtelen volt, az ellene emelt vád alól *felmentette*. Az ügyész és vádlott megnyugodtak az ítéletben, panaszos és jogi képviselője ellenben felebbezéssel éltek.

§ **A szürszabó osódja.** Két évvel ezelőtt még virágzó szürszabó üzlete volt *Jancsó Lajos* debreczeni szürszabónak. A könnyelmű hitelezések és a rossz üzleti viszonyok azonban a tönk szélére juttatták tavaly őt is, mint annyi sok más iparost és az egyre nyomasztóbb körülmények hatása alatt végre is megkérte maga ellen a csődöt. Akkoriban nagy port vert fel ez a csődnitás, mert előre lehetett sejteni, hogy a *Jancsó* szénája nincs rendben. Amint hogy így is történt. Mihelyt dr. *Gulfrund Sámuel* tömeggondnok lebonyolította a csődügyet, küldt, hogy *Jancsó* vétkes bukásával a becsületlen polgárok nagy sokaságát károsította

választ és akkor vonja le a konzekvenciákat kéri az elnököt figyelmeztesse a minisztereket:

Szóll Kálmán kijelenti, hogy az interpelláció sürgős nem volt, ezért nem felelt addig rá a közoktatásügyi-miniszter. Azonban a lehető legrövidebb idő alatt felelni fog.

Következett a belügyi költségvetés folytatásos tárgyalása.

A főváros ügye.

Szóll Kálmán miniszterelnök konstatálja, hogy a főváros költségvetése alkalmával, mindig felmerülnek a régi vádák a főváros ellen. Ő mint mindig, de különösen most figyelmeztette a fővárost gazdasági realitásának megóvására. Ismeretes a leirat, melyben félre nem érthető módon kellő határozottsággal kijelentette, hogy a főváros gazdálkodását elítéli.

Kijelenti, hogy modern közigazgatást akar adni a fővárosnak, mert ennek hiányában látja a közigazgatás bajának kuforrását, ez az oka, hogy deficit uralkodik a fővárosban és ezért nem tud a főváros reális költségvetést felmutatni.

Heltay Ferenc a főváros bajának okát abban találja, hogy a főváros iránt a királyi család még eddig valami nagy szeretettel nem mutat, nem építet és nem járul hozzá a főváros fejlődéséhez.

A pénzügyi adminisztráció a fővárost kiszípolozza, úgy, hogy gyakran a belügyminiszternek kellett közbelépnie a főváros érdekében. Elismeri, hogy a belügyminiszter a főváros ügyeit szívében viseli, de kolegái nem. A főváros gazdasági helyzete jelenleg rossz, de ennek nem az az oka, amit Pichler hoz fel, hogy panama az uralkodó és azért ő ezt határozottan visszautasítja. Elismeri, hogy klikkek uralkodnak, de ezek a legnagyobb buzgósággal szolgálnak a főváros érdekeit. (Ellenmondása szélbalon. Eljen a klikkuralom.)

Rákay László örömmel látja, hogy a kormánypárt részéről is elismerik, hogy a királyi család nem viseltetik szeretettel a főváros iránt. De a nemzet szeretetére sem számíthat olyan főváros, mely a nemzeti érdekeket nem szolgál. Utat a Kossuthszobor felállításának halasztására s a nemzet nyelv felkarolására. Bemutatja a kabinetiroda egy végzését, mely a miniszterelnök szavait megegyezően, azt bizonyítván, hogy a kabinetiroda nyelve német (Zaj a szélbalon.) Mit szól ehhez miniszter ur?

Elnök: Ez az ügy nem tartozik a költségvetés e tételéhez.

Nemzeti Színház.

Simonyi Semadam Sándor panasolja azt, hogy a Nemzeti Színház igazgatója 20,000 korona előleget nagy segínyt kapott.

Rákosi Viktor: Ez a dolog nem ide tartozik!

Simonyi Semadam Sándor: De igen is idetartozik. Nem tudom különben mért érdeklődik eziránt. Idetartozik azért, mert az állam privát kölcsönöket senkinek nem adhat. Meglehet, hogy a Nemzeti Színház igazgatóját súlyos kötelesség szegése miatt elmozdítják állásából, de mi lesz akkor a 20,000 koronával? Felhoz ezzel kapcsolatban a Szada Jakkóféle esetet.

Szóll Kálmán. A Nemzeti Színház igazgatója nagyon kitűnően megfelelt hivatalának amennyiben a Nemzeti Színház finanszíráját rendbe hozta. Hogy ezt tehesse szüksége volt a 20 ezer korona állami kölcsönre, melyet azóta pontosan törleszt. A Szada Jakkóval kötött egyezséget illetőleg is az igazgató teljesen tisztázta magát és kiderült, hogy mint a Nemzeti Színház igazgatóját semmiféle mulasztás nem terheli. Kéri az ítélet elfogadását. (Helyeslés) A tételt a Ház elfogadta.

A titokzatos titkárválasztás.

Szabó Kálmán kereskedelmi- és iparkamarai elnök nyilatkozata.

Debreczen, március 10.

Szóvá tettük lapunk vasárnapi számában a kereskedelmi- és iparkamara titkárválasztását, a mely az elnök ur intézkedése folytán a leg-sajátságosabb színben tünteti fel az egész ügyet és érthetetlen és a rettenetes titkolózás, a mi a beérkezett pályázatok körül történik, de még érthetlenebb az a pokoliasan rövid terminus, a mit — ugyanesak az elnök ur intézkedése folytán — a *kandidálás* és a *választás* közé kitűztek. Erre nézve bátrak voltunk néhány kérdést intézni **Szabó Kálmán** elnök urhoz, aki ma az alábbi felvilágosítás félélt küldötte lapunkhoz:

Köszönöm és örömmel veszem, hogy a kamarai titkári választás iránt a t. sajtó oly érdeklődéssel viseltetik: mert ez azt tanúsítja, hogy a közvélemény a kamarai intézményt, mint közgazdasági fontos tényezőt kellő méltatásban részesíti.

Igy fogta ezt fel a kamarai közgyűlés is és hogy a titkári állás a legmegfelelőbb erő által töltsék be, azt pályázat útján kívánta eszközölni, melynek kivételével a beérkező pályázatok elbírálásával a azok közül kijelölés végett az elnökség vezetése alatt maga kebeléből egy 13 tagú kandidáló-bizottságot nevezett ki, mely bizottság a beérkező pályázatok attanulmányozván, azok közül a legmegfelelőbb pályázót kiválasztván, a közgyűlésnek választás megejtése végett előterjessze.

Jóllehet a kamarai titkárság némileg közgyűlés jelentőségű is, de a titkár megválasztása tisztán a kamara belső dolga. Epen azért, valamint azon körülménynél fogva, hogy a pályázóknak jórésze mostani állásukra való tekintetből határozott kivánságukat jelentették ki, hogy folyamodványaik csak a belsőügy kezelésén vezetessék keresztül, lehetőleg a nyilvánosság kerülésével: az elnökség ily körülmények között anynyi diszretióval tartozik, hogy ezen kivánságnak eleget tegyen. S ezt annyival is inkább tehette, mert hiszen a közgyűlés a pályázatok elbírálásával járó teendőket a kebeléből választott kandidáló bizottságra, illetőleg informatiók szerzése végett az elnökségre ruházta.

A mi még azon körülményt illeti, hogy a kandidáló-bizottság ülése után a választó közgyűlés a következő napra lett összehívva: ezt a kandidáló-bizottságba kinevezett vidéki tagokra való tekintettel kellett tenni.

Debreczen, 1902. március 10.

Szabó Kálmán,
kamarai elnök.

Konstatáljuk, hogy az elnök ur eme válasza egyáltalán nem terjeszkedik ki a mi kérdéseinkre s csöppet sem alkalmas arra, hogy megnyugtassa az illetékes köröket. Szerintünk a *nyílt pályázat útján* hirdett állás betöltésénél semmi helye sem lehet a suba alatti kandidálásnak, a pályázók neveinek titokban tartásának. Nemcsak a kamarai tanácsosokat hanem *hét vármegye kereskedőit, iparosait és gazdáit* érdeklé ez az ügy, miért ne birjon tehát a nagy nyilvánosság is tudomással arról, hogy az *összes pályázók közül kiket* *kandidál a bizottság?* Még kevésbé megnyugtató az elnök urnak ama felvilágosítása, hogy a kandidáló-bizottság *vidéki* tagjai miatt kellett a választást rögtön a *kandidálás utáni napra* tenni. Sokkal fontosabb eseménye ez a kamara beléletének, mintsem a vidéki tagok még egy utnak a költségeit ne áldozhatnák rá. Sőt biztos tudomásunk van róla

hogy a vidéki tagok a közgyűlés alkalmával határozottan *ilyen értelemben* szólaltak fel, igen helyesen kifejtve, hogy *ők nem sajnálnak sem költséget, sem fáradságot* és ha a *kamara érdeke* úgy kívánja, kész örömmel hajlandók többször is be fáradni. Miért kiméli tehát oly gyöngéden az elnökség a vidéki tagokat? Egy-két héttel később ismét bejöhetnek a vidéki tagok a választásra, ha — mint általában szokásban van — legalább ennyi időt tűznének ki a kandidálástól, a választásig.

Nyilvánvaló tehát, hogy mindez *valakinek* az érdekében történik *igy* s ez méltán szülhet felháborodást kereskedői és iparos körökben. De jogos lehet e miatt a felháborodása a pályázók nagyrészének is, akik nem kívánnak inkognitó maradni és akiket az elnökség, a kandidálás alkalmával, csak úgy suba alatt mellőzni kíván, a nélkül, hogy a nagy nyilvánosság — mint fönnebb említettük — *előbbleg* tudomással birt volna arról, hogy *kik azok*, a kiket a kandidáló-bizottság mellőzött? Vajjon nem-e tehetségesebb, rátermettebb, érdemesebb egyének a mellőzöttek, a kandidáltaknál?

Ismételjük, az elnök ur fenti felvilágosítása nem alkalmas a kedélyek megnyugtására és félt, hogy ez a *titkos* intézkedése, ez a kandidálás után való, rendszertelen kapkodás, hallatlan hamari választás, a kamara *jóvábeni működésére* lesz káros befolyással.

Ez az, a mi bennünket arra indít, hogy az illetékes köröket ismételtén óvatosabb, körültekintőbb eljárásra intjük, hogy oszlássák el még a látszatát is annak, hogy a titkárválasztásban magánérdeki motívumok vegyülnek, hogy nem a kiváló szakképzettség, az alapos tudás, az e téren már előzőleg szerzett érdemek, hanem a — *protekció* fog győzni.

UJDONSÁGOK

A debreczeni állami tisztviselők mozgalma.

Felhívás a kartársakhoz.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, március 10.

Az a mozgalom, melyet **Kazinczy Gábor** kir. táblai bíró indított a debreczeni állami tisztviselők szervezkedése céljából, élénk visszhangra talált igen sok állami testület tisztviselői körében. Mint értesülünk a főreáliskola tanári karának minden tagja aláírta a tegnapi napon azt az ívet, melyet a debreczeni önálló szervezet megvalósítása és a tisztviselőknek tegyük való belépése céljából boosított ki a fontosügyet előkészítő bizottság. Ezzel a helyi állami testületeknek egyik legtekintélyesebb és legnépesebb foruma lett a szövetkezés híve s valószínű, hogy ily előzmény után mihamar meg fog alakulni a *debreczeni állami tisztviselők szövetsége*, mely annak idején hathatósan fogja támogatni a központi szervezetet s egyuttal saját hatáskörében is védi és támogatja a tisztviselők érdekeit.

A debreczeni tisztviselők a következő felhívást intézték kartársaikhoz:

Mélyen át vagyunk hatva azon meggyőződéstől, hogy az állami tisztviselők csak úgy tudják érdekeiket megóvni, jogaikat kivívni,

erkölcsi és anyagi helyzetük javítását elérni, ha országosan s állandóan szervezkednek. Ilyen országos állandó szervezetnek a szükséges voltát már az 1901. évi szeptember hónapban tartott nagy kongresszus is kimondotta, a létesítésével pedig megbizta, a budapesti végrehajtó bizottságot. Azonban a megvalósítás tőlünk függ, vidéki tisztviselőktől, mert az állandó szervezet országossá, erőssé, fel- és lefelé hatékonyvá csak úgy válhatik, ha minden nagyobb városnak állami tisztviselői szövetségekké egyesülnek s mint ilyen vidéki alakulatok tagjaivá lesznek a központi szervezetnek. Egyesüljünk tehát mi is debreczeni állami tisztviselők, szervezzük a debreczeni alakulatot, melybe lépjen be minden állami tisztviselő egy-egy korona tagsági díjjal, így egyesülve pedig csatlakozunk a budapesti központi szervezethez!

Alakuló gyűléseket f. évi március 25-én d. e. 11 órakor tartjuk a jogász és tisztviselői-kör helyiségében, melyre már most és ez uton is tisztelettel meghívjuk össze tisztviselő kartársainkat.

Debreczen 1902. március 6.

Kartási üdvözléssel:

Kazinczy Gábor,
kir. táblai bíró.

Székely Ferencz,
felmérési felügyelő.

Baróthy Béla,
kir. törv. bíró.

Csath Zsigmond,
postafőnök.

Miskolczy Jenő,
helyszínelési felügyelő.

Fazekas Sándor,
főreálisk. igazgató.

Hatházy Ferencz,
dohánygyári igazgató.

Harmath Gergely,
főreálisk. tanár.

Dr. Kardos Albert,
főreálisk. tanár.

A tüzoltó-testület huszonöt éves jubileuma. A „Debreczeni önkéntes tüzoltó-testület” immár negyedszázad óta teljesíti derék munkáját a polgárok vagyonának megmentése és igen gyakran a humanizmus érdekében is. Szeptember havában lesz huszonöt esztendeje, hogy megalakult ez a testület, a mely azóta az ország egyik legtekintélyesebb tüzoltó-testületté küzdötte föl magát, igen sokszor óriási nehézségeket leküzdve. Szeptemberben tehát jubileumot ül a testület, a melynek megtartására már most serényen folynak az előkészületek. A jubiláris ünnepség alkalmából 25 éves fennállásának történetét is megírta az egyesület. Az eddigi megállapodások szerint igen impozáns lesz ez ünnepség. Meghívják az ország minden nagyobb városának testvéregyleteit s Hajdúvármegye összes tüzoltó-testületeit. Mivel azonban magának a tüzoltó-testületnek nincs elég anyagi ereje, hogy multjához és Debreczen városához méltó fényvel üljön meg jubileumát és mert magának a városnak is ünnepe lesz ez a jubileum, a tüzoltó-testület megbizásából **Szikszay Gyula** főparancsnok és **Publig Ernő** h. főparancsnok e hó 6-án kérvényt nyújtottak be a városi tanácshoz, melyben a jubileum rendezésére a város házipénztárából 3000 korona segínyt kérnek. E kérvény felett a márciusi közgyűlés fog határozni. Reméljük, hogy a közgyűlés méltányolni fogja a kérelmet és megszavazza a kért segínyt. Debreczennél kisebb és szegényebb vidéki városok is készséggel áldoznak ily célra, mert mindenütt elismerik a tüzoltók működésének óriási becsét és jelentőségét. Különben úgy értesülünk, hogy a testület **Puky Gyula** főispán támogatását is kikéri ebben az ügyben s ezért a napokban tisztelegni fog a főispánnal.

meg. Kiderült az is, hogy Janosó nem vezette pontosan üzleti könyveit, mérleget sem készített bevételeiről és kiadásairól, szóval nagyrészt maga idézte elő bukását, mely neki busás hasznai, üzletfeleinek pedig koldusbotot szerzett, nagy érzékeny veszteséget okozott. Ezen vétkes bukás ügyében tárgyalta és hozott ítéletet tegnap a kir. törvényszék *Oldh* Miklós bíró elnöksége alatt és a csédbekerült szürszabó, kit *Kardos* Samu dr. védeti, hatvan korona pénzbüntetéssel, esetleg 6 napi fogházzal sújtotta. Az ítélet jogerős.

Debreczeni városi színház.

Folyó szám 164. Bérlet 130. szám „A”

Ma, Kedden, márczius 11-én,

Hamlet.

Tragédia 5 felvonásban.

Laptulajdonos: *Osokonal-nyomda.*

Kiadó

utczai két vagy három szoba az emeleten.
Péterfia-utca 1. szám alatt.

Elsőrendű sima szőlővesszők

kaphatók **KARDOS LÁSZLÓ** telepéről.

Értesítés az üzletben.

Fehér erdélyi (bakar) 1000 drb 4 kor. Fehér chasselas, esemege 1000 db 6 kor.
Olasz rizling 1000 drb 4 kor. Piros 1000 db 6 kor.
Fehér chasselas, fontenebleau 1000 darab 8 korona.

Kitünő sertés-hizlaló-szer.

Porkin 5 deka (3 evőkanál) 3 sertésnek 50 deka (egy csomag) 30 sertésnek egyszer napjában a takarmányba keverve 10 nap múlva rendkívüli eredményt mutat fel.

Porkin rozsv. evő, sovány sertéseknek kiválóan ajánlatos.

Porkin rendkívül emeli a sertés étvágyat

Porkin a sertés testi szervezetének csakis hasznára válik.

Porkin a vörhenyt és ürülékrekedést megakadályozza.

Porkin nemesíti és puhítja a húst és elősegíti a husnak izletességét.

Porkin izgatja a sertés nyálmirigyait, ez által nagymérvű nyálképződés keletkezik ami teljes emésztést idéz elő.

Porkin elhárítja a tápanyagoknak az ürülékkel együtt való elvesztését.

Porkin előmozdítja a gyors fejlődést, finom hizlalást és tartós egészséget.

Porkin 100-szorososan fizetődik ki.

Porkin ára csomagonként (30 adag) 1/2 kiló 1 korona.

Porkin szabadon (6000 adag) 100 kilónként 150 korona.

4 próba-csomag franco 4 kor.

Magyarországi vezérképviselője:

Kerpel Vilmos „Fehér sas” gyógyszer-tára
Budapest, V., Lipót-körút 28.

Agyba vizezés. Azonnali eredmény minden kor- és nemnél szabadalmazott eljárás által Bizonyítványokat és prospektusokat rendelkezőre bocsát

B. Marburg, Gyógyulás biztosítva.
WIEN, V. Ramperstor, fergasse 19.

Saját készítményü

kész férfi-, fiu- és gyermek-

ruhák

a legjutányosabb árban a Kistemplom-bazárban

Grünfeld Adolfnál

kaphatók.

Meghívás.

A Debreczeni Kerületi Betegsegélyző-pénztár
f. évi márczius 16-án d. e. 10 órakor
Hajdumegye székházának nagytermében
rendes közgyűlést
tart, melyre a közgyűlési kiküldöttek tisztelettel meghívotnak.

Tárgyak:

1. Az igazgatóság pénztári jelentése és a számadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése s a felmentvény iránti határozat.
3. Felügyelő-bizottság megválasztása. — Indítványok. Nétaláni indítványok a közgyűlés előtt 8 nappal az elnökségnél írásban nyújtandók be.
4. Választott bíróság megválasztása.

Az igazgatóság.

A gazda- és kertészkedő közönség

szíves figyelmébe ajánlom új üzlethelyiségemben **Kossuth-utca 7. sz.** újonnan felszerelt és tetemesen meg bővített

magkereskedésemet

Nagy raktár mindennemű gazdasági magvakban, mint arankamentes francia, olasz és magyar luczerna, quedinburgi répamagvak, takarmányfűmagvak, pázsitmagvak, konyhakerti és virágmagvak

teljesen friss 1901. évi termés
1902. évi vetésre szánva

Kontsek Géza

magkereskedésében

Debreczen, Kossuth-u. 7.

Luczerna-, bükköny- és répamagvak

legelőcsőbb és legjobb minőségben kaphatók **Deutsch Albert és fia** magkereskedésében, Hatvan-utca.

Kiadó uri lakás.

Kossuth-utca 9. szám alatt egy udvari 3 szobás lakás, másodemeleten, modern berendezéssel kiadó.

Értekezhetni.

Kardos László

üzletében.

Péterfia-utca 21. számú háznál

egy utczai lakosztály 5 szobával, kellekeivel és egy 3 lóra való istállóval vagy a nélkül; továbbá egy három szobás lakás tartozékaival és kerttel

kiadó.

Értekezhetni a háztulajdonossal:
Péterfia-utca 22. szám alatt.

Magyarország leghírnevesebb
dóány-gyógyforrása

Bikszádi gyógyít mint a drága Selters. A

Sztojikai szonov a karlsbadival.

Bérlők: **Almer Lajos és Károly** Nagybánya.

Kapható minden fűszerüzletben.

Eladó vagy bérbeadó.

A Tógláskert III. járásában 1341 □ öl kitünő minőségű fekete szántóföld, melyen 2 szobából s konyhából álló jó karban levő lakóház is van. Értekezhetni a **Debreczeni Első Takarékpénztár** titkárságánál.

A csoda-

mikroszkop,

melyből a chicagói világgkiállításon 2 1/2 millió darabnál több adatott el, most nálam rendkívül csekély árt

csak 2 kor. 40 fillérért

kapható. (2 kor. 60 fill. előre való beküldése esetén bérmentve, utánvételt 40 fillérrel több.) E csoda-mikroszkop előnye, hogy vele minden tárgyat körülbelül 1000-szer nagyobbítva láthatunk, pld. porszemecskék és szemmel nem látható állatkák, oly nagyok lesznek, mint egy cserébogár. Nélkülözhetlen a növény- és állattan tanításánál, valamint egy rég óhajtott háztartási készülék minden tápszer vizsgálatához, hogy azoknak hamisítatlan voltáról s pld. a hús trichinmentességéről meggyőződést szerezhessünk.

A vízben élő ázalagokat, melyek, szabadszemmel nem láthatók, láthatjuk vígan uszókálni. A készülék szemesíptetővel van ellátva, rövidlátók részére, hogy ezek a legkisebb betűket is olvashassák. — **Jobb mikroszkopok** 2500-szoros nagyításhoz, több objectummal és objectívüveggel együtt csinos szekrényben csak 5 korona. Utasítás mellékelve. — Rendkívül finom távósövek, nagy távolságra, achromaticus üveggel, 3 réz kivonóval elegáns tokban csak 5 korona. — Szétküldi

A. FEITH, WIEN, V. Matzleinsdorferstrasse 76.

Réz fúvóhangszerek

zenekarok részére nagy választékban kaphatók

SCHMIDT S. ös. és kir. fensége József Debreczen, Piacz-utca 73.

S. főherceg udvari szállítója